

9η Σύνοδος Κεντρικής Επιτροπής ΠΑΣΟΚ

ΟΜΙΛΙΑ ΑΝΝΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ	
ΣΤΗΝ 9η ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	1 Σεπτεμβρίου 2001

Αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες κι εγώ έχω τη γνώμη ότι η εισήγηση για τις πολιτικές θέσεις που μας δόθηκε, αποτελεί ένα πλήρες κείμενο. Προσωπικά το θεωρώ ένα από τα καλύτερα ΠΑΣΟΚικά κείμενα που έχω διαβάσει. Θεωρώ ότι στην πορεία προς το Συνέδριο εμπλουτισμένο αυτό το κείμενο και με τις δικές μας παρεμβάσεις, μπορεί ν' αποτελέσει ένα ευανάγνωστο κείμενο προσιτό σε κάθε πολίτη ένα πρόγραμμα του Κόμματός μας, όπως συμβαίνει με όλα τα σύγχρονα Σοσιαλιστικά και Σοσιαλδημοκρατικά Ευρωπαϊκά Κόμματα.

Με τη λογική αυτή και συμπληρώνοντας όσα ήδη έχουν καταγραφεί κι έχουν λεχθεί, θα ήθελα να κάνω τις εξής συγκεκριμένες προτάσεις:

Να υπάρξει ένα κεφάλαιο όπου θα επαναβεβαιώνεται και θα τονίζεται η προσήλωσή μας στις αρχές και στις αξίες του δημοκρατικού σοσιαλισμού. Δηλαδή ελευθερία, ισότητα, δικαιοσύνη, αλληλεγγύη και επίσης να τονίζεται η πίστη μας στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, χωρίς καμιά

διάκριση λόγω φύλου, φυλής, εθνικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, χρώματος, θρησκείας ή πεποιθήσεων, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, έτσι ακριβώς όπως αναφέρεται στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. που αποφασίστηκε στη Νίκαια και με τη δική μας ψήφο.

Γιατί έχω τη γνώμη ότι τελικά δημοκρατική και προοδευτική διακυβέρνηση σημαίνει μια ενεργό πολιτική που έχει ως προτεραιότητα τη συνοχή και την ευημερία της κοινωνίας συνολικά, χωρίς διακρίσεις. Ένας Γερμανός διανοούμενος είπε πρόσφατα ότι ο αγώνας για την ευημερία της κοινωνίας και τα ανθρώπινα δικαιώματα, θα είναι κατά τον 21ο αιώνα το αντίστοιχο της πάλης των τάξεων των περασμένων αιώνων.

Χρειάζεται να τοποθετηθούμε ξεκάθαρα απέναντι στην ξενοφοβία, στο ρατσισμό, τον εθνικισμό και τον φονταμεταλισμό που απειλούν την ειρηνική και δημοκρατική συμβίωση των ανθρώπων. Νομίζω ότι σε αυτή την κατεύθυνση η ψήφιση του νόμου για τη μετανάστευση, ήταν μια πολύ θετική συμβολή. Τα τελευταία φαινόμενα ρατσιστικής βίας στη χώρα μας όπως αυτά που συνέβησαν στα Λουτρά της Μυτιλήνης, στα Χανιά κι αλλού, αλλά προπαντός η αναβίωση της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας και του μεσαιωνικού τύπου νοοτροπιών, επιβάλλουν να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από το Κίνημά μας. Δυστυχώς για την Εκκλησία η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν ακόμη "τέρα ικόγνιτα".

Το χειρότερο όλων όμως είναι ότι αυτά τα θέματα που αφορούν τις σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας, εξακολουθούν σ' ένα πολύ μεγάλο βαθμό να θεωρούνται ακόμη και σήμερα θέματα ταμπού, που δεν μπαίνουν στο δημοκρατικό διάλογο. Αυτό θεωρώ χειρότερο.

Συμφωνώ βεβαίως και συμμερίζομαι την άποψη που λέει ότι θα πρέπει να πέσουν οι τόνοι μετά

τη νίκη στο θέμα των ταυτοτήτων, αλλά δεν θα πρέπει να συνεχιστεί ο διάλογος και για τα άλλα εκκρεμή θέματα; Αλλωστε έχει αποδειχθεί ότι το ΠΑΣΟΚ κερδίζει και ο εκσυγχρονισμός της χώρας προχωρά μέσα από τις ρήξεις κι όχι μέσα από την ατολμία, το είπε και ο σύντροφος Δρυς χτες.

Δυστυχώς στο ζήτημα του πλήρους διαχωρισμού Εκκλησίας κράτους, όπως συμβαίνει με όλες ανεξαιρέτως τις σύγχρονες δημοκρατίες, δεν ήμασταν αρκετά τολμηροί κατά την πρόσφατη Αναθεώρηση του Συντάγματος. Εκτός αυτού, διατηρούμε ακόμη τους μεταξικούς νόμους περί προσηλυτισμού, που προσφέρουν τη νομική βάση για την ποινική καταστολή της ελεύθερης εκδήλωσης των θρησκευτικών πεποιθήσεων και τη διασφάλιση του μονοπωλίου και των προνομίων του κρατικοδίαιτου ελληνορθόδοξου ιερατείου.

Οι καταδίκες της χώρας μας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν υπονομεύουν το διεθνές κύρος της χώρας μας για το οποίο τόσο πολύ αγωνιζόμαστε; Εχω την άποψη ότι δεν θα πρέπει το διάλογο για τις σχέσεις Εκκλησίας κράτους, να τον αφήσουμε στις άλλες δημοκρατικές δυνάμεις.

Θα πρέπει και εμάς να μας απασχολήσουν τα ζητήματα που αφορούν τον πολιτικό όρκο, τη καύση των νεκρών, την κοσμική κηδεία, την κατάργηση της υποχρεωτικής κατήχησης, το ζήτημα της εκκλησιαστικής περιουσίας κι άλλα θέματα που αφορούν τις σχέσεις Εκκλησίας Κράτους.

Το δεύτερο κεφάλαιο που θεωρώ πολύ σοβαρό, είναι με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 27 χρόνων από την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ και των 20 χρόνων από τη μεγάλη νίκη του Οκτώβρη του 1981, να μιλήσουμε συστηματικά για τις μεγάλες αλλαγές που επέφερε το ΠΑΣΟΚ στο διάστημα

όλων αυτών των χρόνων στην ελληνική κοινωνία. Οχι μόνο για τα οικονομικά και κοινωνικά μεγέθη και τη θεαματική άνοδο του βιοτικού επιπέδου, αλλά και για την επιρροή που άσκησε το ΠΑΣΟΚ στην κουλτούρα, στον τρόπο σκέψης, στο στιλ ζωής, στην επέκταση του προσδόκιμου ζωής, στην ποιότητα της Δημοκρατίας. Εχω την πεποίθηση ότι μια σε βάρος ανάλυση των ποιοτικών αλλαγών που προκάλεσε το ΠΑΣΟΚ στην ελληνική κοινωνία, η συνειδητοποίηση των επιτευγμάτων μας, θα ενισχύσει τη συλλογική αυτοπεποίθηση, θα ενισχύσει την αυτοπεποίθηση του πολίτη και θα τον φέρει πιο κοντά στην πολιτική, πιο κοντά στο Κίνημά μας.

Ακόμη θεωρώ ότι οι πολιτικές μας θέσεις θα πρέπει να συμπληρωθούν με θέσεις για την ισότητα των φύλων και την εναρμόνιση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής των γυναικών και των ανδρών. Αναφέρθηκε ο Πρόεδρος στη χτεσινή ομιλία του, αλλά δεν υπάρχει σχετικό κεφάλαιο στην εισήγηση, κατά πανευρωπαϊκή πρωτοτυπία.

Στο ίδιο κεφάλαιο θα πρέπει να υπάρξει τοποθέτηση απέναντι στην αυξανόμενη βία εις βάρος των γυναικών και τη σωματεμπορία. Η χώρα μας θεωρείται κόμβος και διαμετακομιστικό κέντρο σεξουαλικής εκμετάλλευσης γυναικών και εγκαλούμαστε διεθνώς για ανεπαρκή μέτρα αντιμετώπισης αυτού του φαινομένου που έχει ενταθεί μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου.

Το κεφάλαιο που αναφέρεται στη δημογραφική πολιτική είναι ελλιπές. Χρειάζεται να μιλήσουμε σε αυτό το κεφάλαιο για τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί στη δομή της οικογένειας, αλλά και να τοποθετηθούμε θετικά απέναντι στις νέες μορφές συμβίωσης και προπαντός στην ισότητα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των δύο φύλων, εάν επιθυμούμε τόνωση της γονιμότητας.

Χαρακτηριστικά θα ήθελα να σας αναφέρω ότι στην Ευρώπη τους υψηλότερους δείκτες γονιμότητας έχουν οι Σκανδιναβικές χώρες. Ξέρετε γιατί; Όχι τόσο διότι έχουν επάρκεια των κοινωνικών υποδομών και των παιδικών σταθμών, αλλά διότι εκεί έχουν μια σύγχρονη αντίληψη για ό,τι αφορά τις σχέσεις των δύο φύλων και βεβαίως η ισότητα των δύο φύλων έχει γίνει πράξη. Το δημογραφικό πρόβλημα είναι ένα ζήτημα πολύπλοκο που συνδέεται περισσότερο με νοοτροπίες και λιγότερο με τα οικονομικά μέσα. Ας αναρωτηθούμε πως τοποθετούμαστε απέναντι στα εξώγαμα παιδιά. Στην Ελλάδα ακόμη και σήμερα υπάρχουν γυναίκες που δεν τολμούν να φέρουν παιδιά εκτός γάμου. Διότι φοβούνται την κοινωνική κατακραυγή.

Όταν λοιπόν μιλάμε για το δημογραφικό, να εξετάζουμε όλες τις πτυχές του προβλήματος και κυρίως ποιο είναι το κοινωνικό κλίμα. Αν ευνοούνται οι γεννήσεις στην Ελλάδα ή όχι. Δεν είναι θέμα απλά μόνο να έχουμε παιδικούς σταθμούς.

Ακόμη στις πολιτικές θέσεις θα πρέπει να υπάρξει ξεχωριστό κεφάλαιο για τα δικαιώματα των παιδιών. Τα παιδιά είναι πολίτες με δικαιώματα. Και δικαιούνται ιδιαίτερης προστασίας και προσοχής, πέραν του ότι είναι το μέλλον και η συνέχεια του ελληνικού έθνους, θεωρώ πολύ καλύτερο να λέμε ελληνικό έθνος παρά "ελληνισμός" που παραπέμπει στο σιωνισμό κλπ.

Το ίδιο ισχύει και για τη νεολαία. Οι νέοι άνθρωποι, άνδρες και γυναίκες, θα πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης και εξέλιξης. Στις προτάσεις μου για τις καταστατικές αλλαγές που ελπίζω να συζητηθούν μέσα στο 2002 έχω προτείνει το 15ο έτος της ηλικίας ως κατώτατο όριο για την ένταξη στο Κόμμα και αυτό γιατί πιστεύω ότι οι πρώιμες εμπειρίες και

η συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες, παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των νέων. Εχω τη γνώμη ότι θα πρέπει να δημιουργήσουμε πρόσφορο πολιτικό έδαφος για τη συμμετοχή των νέων στους δημοκρατικούς θεσμούς και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Ακόμη, θα πρέπει να μιλήσουμε για το σεβασμό της προσωπικότητας των στρατιωτών και τα ατομικά δικαιώματα που θα πρέπει να κατοχυρώνονται, όπως και εκείνα των αντιρρησιών συνείδησης.

Σχετικά με την άμυνα της χώρας που αναφέρεται στις θέσεις και τους εξοπλισμούς θα ήθελα να καταθέσω την άποψη ότι η ασφάλεια σήμερα δεν είναι μόνο ζήτημα στρατιωτικής ισχύος. Υπάρχουν πολύ μεγάλες απειλές μη στρατιωτικού χαρακτήρα, όπως είναι η οικονομική και η οικολογική κρίση.

Η δημοκρατία, η συνεργασία των χωρών μπορεί να προσφέρει πολύ μεγαλύτερη ασφάλεια από τα όπλα. Όπως βεβαίως και η φιλειρηνική εξωτερική πολιτική μας.

Νομίζω ότι κάποτε θα πρέπει να μιλήσουμε και για τις επιπτώσεις που έχει το γεγονός ότι είμαστε η χώρα με τις μεγαλύτερες εξοπλιστικές δαπάνες. Καμία χώρα παγκοσμίως δεν διαθέτει το 5,5% επί του ΑΕΠ για εξοπλισμούς. Συζητούσα προηγουμένως με τον σύντροφο Αποστολάκη και μου έλεγε ότι το Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών του Λονδίνου αναφέρει ότι καμιά χώρα δεν μπορεί να έχει κοινωνική πολιτική αν οι εξοπλιστικές της δαπάνες υπερβαίνουν το 3% του ΑΕΠ. Και ο Δρυς γνωρίζει -ρωτήστε το Δρυ- τι πόροι μπορούν να απελευθερωθούν εάν το 5,5% πέσει στο 3%.

Επομένως όσοι υποστηρίζουν αυτά τα μυθικά ποσά ότι θα πρέπει να ξοδεύονται για

εξοπλισμούς δεν δικαιούνται για να ομιλούν περί κοινωνικής πολιτικής. Προσωπικά πιστεύω αυτό που έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια ισοδυναμεί μ' ένα θαύμα στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής με όλες αυτές τις δαπάνες που διαθέτουμε για τους εξοπλισμούς.

Τέλος σε ό,τι αφορά την οικοδόμηση της νέας προοδευτικής πλειοψηφίας θα ήθελα να υποστηρίξω θερμά τις όποιες πρωτοβουλίες στοχεύουν στη σύγκλιση με όλες τις πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις που κινούνται στο χώρο της Κεντροαριστεράς. Γι' αυτό βρίσκω πολύ θετική την πρόταση που μας ήρθε από την Ανανεωτική Εκσυγχρονιστική Κίνηση της Αριστεράς -πιστεύω να την πήρατε όλοι για τη δημιουργία μιας ομάδας επαφής -αναφέρθηκε και ο σύντροφος Πασχαλίδης προηγουμένως- που θα έχει την επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Νομίζω ότι τα γεγονότα στην Γένοβα αποτελούν έναν επιπλέον λόγο, για να δραστηριοποιηθούμε και σε αυτή την κατεύθυνση. Της συσπείρωσης δηλαδή όλων των δυνάμεων της κεντροαριστεράς. Σας ευχαριστώ.